

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Qui admitti ad bo. poss.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

De obsequiis a lib. patrono prestandis. Rubrica. VI.

LEX I.

Contra patronum. Quero utrum hec lex dicat veru sine nomine proprio, sine alio no libertus agat. gl. vacilat in hoc. Reuiter ista est veritas, qd agere alieno noie. potest intelligi duob' modis. Ano modo nomine alieno, hoc est ex facto, qd ex alterius psona depeder, licet quis in iudicio agat suo nomine. z ita sumitur in l. furri. s. illud plane. s. de his qui no. mfa. Et isto modo libertus non potest intentare famosam actionem contra patronum. vt s. si tu. non gest. l. j. ff. de iniurijs. l. non solum. s. quemq. n. s. Alio modo alio nomine intelligitur. qui alieno nomine est in iudicio, vt procurator, vel curator, z similes. z tunc potest alieno nomine, vt l. questum. ff. de in ius vocan. Quero hic dicitur famosum. quid si tantum de facto infamat, z non de iur? Respon. idem vt l. honori. ff. eodem.

ADDITIO.

ALEX. C. Iudicio agat. Vide Bar. in s. qui alieno. d. l. furri.

LEX II.

Liberte. Legitime nupta liberta non prestat obsequium, hoc dicit.

LEX III.

Etiam qui pactione. Dare pecuniam pro liberatione, ins patronatus non perimit. h. d.

LEX IIII.

Imanumissori. Libertus non debet contra patronu vim, vel audaciam inferre, vel eum in ius sine venia vocare. h. d. Videbitis de hoc l. eod. l. ij.

ADDITIO.

AND. BARB. C. Si manumissori. z not. secundum Ang. cōtra arrogantes z maxime doctores quos detestatur Joan. And. in proe. vj.

LEX V.

Etiam liberis. liberis patronorum damus nateni debetur obsequiu z eis cōpetit ius reuocandi libertos in seruitutem. h. d.

LEX VI.

Libertos. Liberti debent obsequium, z seruis cum patrono portabile, non duru z importabile. h. d.

LEX VII.

Eque libertis. Primogenitis, z filijs patros debetur reuerētia, alias punitur libertus. h. d.

De libertis, & eorum liberis. Rubr. VII.

LEX I.

Non est. Qui ex necessitate manumittit, ius reuocandi in se iuratum non habet. hoc dicit ista lex.

LEX II.

Asallus committens feloniam, quod non noceat filijs antea natis.

Imanumissus. Proleui iniuria in factendo commissa, libertus reuocatur in seruitute, qd filijs postea natis, tunc nocet, z reuocatus in seruitute ab his licentia principis ad libertate pro tunc non potest. h. d. No. qd quis pro leui offensa reuocatur in seruitute. Not. qd factum patris non nocet filijs antea natis. Tertio no. qd factus est descensus auerim, s. d. reuocare gratia. z. Al. dicit, vinctius resurgitur, quā cadatur. De hoc ponit gl. versum Vergilij qd dicit vt in gl. Opp. j. de lib. can. l. sola. Sol. Ibi loquitur de leui offensa commissa in omittendo, sed hic in faciundo. Opp. secundo in auth. vt liberti decerero. s. illa. d. Sol. Dicit quidā, qd illa auth. hodie corrigi istam l. No. cōtra qz ibi loquitur quando patronus remittit patros natus. Opp. z videtur, qd delictum patris non nocet filijs, quia filij non sequuntur conditionem patris, sed matris, vt l. parum. s. de rei vendi. Solu. Intellige ibi de filijs, qui nascuntur ex ancilla ipsius patroni. Al. dicit qd erat talis conditio qd partus eius sequebatur, vt vidistis s. de ser. fugi. l. vlti. Ultimo gl. nostras. numerat casus, per quos libertus reuocatur in seruitute. Sic vt in gl. Ultimo glo. inducit in argu. qd si pater, qz qui habet feudum committit feloniam, nō nocet filijs antea natis. Et de gl. ista fa-

per verbo nati, z die plene, vt tibi, z que dixi in leum ratio, de dam. z in leum qui. ff. de inter. z releg.

ADDITIO S.

ALEX. C. Si manumissus. Et facit glad q. an offensa facta per lib. possit remitti ab vno alio iuratis, z vide gloss. ma. in l. i. qd hac. s. quorics. alleg.

POMA. C. In seruitute. Ista loquitur de remittente in seruitute. Quid autem in remittente in seruitute et debito suo possit a domino manumitti, vide Roma. sing. de cetero. in cap. p. l. i. s. Item ad primum dictum vide Sal. in l. j. post operis. de per. noui. rui.

POMA. C. Tertio no. vide ad hec aliquid per Sal. i. c. l. i. de de consti. z ibi Barb. in xxxj. ad si. z Ro. cōst. cccctij. vbi in dicit per hanc l. dicit qd civitas data aliquibus que propter superuententem guerram fuit extincta, non reuincit, licet iterato superueniat amicitia.

ALEX. C. Ultimo. gloss. inducit Delictum patris an nocet libijs in feudis plene. in leum qui. ff. de inter. z releg.

LEX III.

Actio ingratitudinis an sit proprium nomen.

Liberti. Reuerētia debetur heredibus et neis, z officiu iudicis imploratur. Ingreatudinis coereuda. h. d. Quero utrum actio ingreatudinis sit proprium nomen actionis? Dicunt quod sic. Ist. tua determinat contrarium, quia in officiu iudicis quo coerecur ingreatudo liberti, quod nota dicit gloss. hic. z s. tit. j. l. penul. z si manumissor. z ita commiter tenetur. Joan. ponit in arborē vnam cellulam in qua ponit ingreatudinis actionem tamen vt ipse dicit, hanc quādam dicit non esse actionem, z illa est verior.

LEX IIII.

Libertine. Libertus, z eorum liberi propter seruitutem. h. d. Opp. s. co. de l. ij. Solu. propter delictum patris nō reuocantur in seruitute filij, sed propter delictum eorum proprium sic, vt hic. Oppo. de liberta. s. de obseq. Sol. vno liberto debent filij liberti reuerentiam patronis, secus eo mortuo, vt lege contraria.

De iure annullorum aureorum, & de natalibus re-situendis Rubrica. VIII.

LEX I.

Atales. Cuius non potest restituere natalibus hoc dicit.

LEX II.

Aureorum. Ius annullorum aureorum facit imaginariē natalibus reuocantur, sed vere. h. d. Vide in l. i. huius tit. superius a nobis quando filius spiritus legitimatur, an debeant citari gnati, de hoc dicitur in l. nam ita diuus. ff. de ado. ibi gloss.

ADDITIO.

ALEX. C. Aureorum. No. hic gl. pro no. que facit quod licet laris habeatur pro ciue, hoc verum quo ad comoda, secus ad incommoda, vt not. in l. ij. s. si emancipat. ff. de contratab.

Qui admitti ad bono. possess. possint, & intra quod tempus. Rubrica. IX.

Dictum est s. de bonis libertorum, in quibus competat patre no bonorum possessio contratabulas, eius occasione promittunt generaliter de bonorum possessione z ista rubr. generaliter ad hoc quentem. Ad dendum est ergo quid sit bonorum possessio, s. hic, sed ego dicam super nigro.

ADDITIO.

ALEX. C. Et que ad tit. de leg. inclusive ab ista rub. qui ad ad bo. poss. legit Alce. Padue anno Deccccij. ideo que solita sunt scribi, vide in suis scripturis, z questioib. s. qd voluit Bal. in rub. vltra Alex. an. cōst. xliij. lib. p. p.

Qui admitti. Istam rub. repetit Bulga. vbi tangit p. questiones fundamentales in materia bonorum possessionis, ser pulchra dubia, vt ibi potes videre, que sint illa dubia, z in prin. tangit quomodo piores potuerunt inducere bonorum possessionem, cum non haberent potestatem legis condendi, istam rub. z materiam bonorum possessionis late attingit per questiones quas solemner tetigit hic Bal. in repe. huius rub.

Bartol. ad Sextum. lib. Cod.

ret. vt d. l. si. in prin. quis or. in bo. possit. Venio ad tertiam partem, dicitur hic amittitur trasfacto tepore. Contra, vt l. si. in prin. quis or. in bon. ser. Dicit gl. qd hec lex debet intelligi secundum illam, qd amittitur trasfacto tepore, in quo filius sciuit z potuit patre certiorare, vt l. cōtraria, qd est verum secundum iura antiqua, z etiam secundum noua in profectitis, in quibus nihil est immutatum. In aduentibus vero hodie patris scientia vel certioratio non requiritur, qz potest filius petere absqz patris consensu. Ita dicit gl. vti. huius l. quā vide. Extra hoc opp. bono. possessio debet petri vel agnosci in iudicio, z filius nō habet legitimā personā frāndi in iudicio sine consensu patris, vt l. cū non solū. s. necessitate. de bono. que libe. ergo apparet qd patre ignorante non potest peti etiā hodie. ¶ Huius timore est facta etiā secunda glo. huius l. z eodē modo potest opponi de l. i. in si. de anna. exceptio. qz impedito agere non curit prescriptio, sed filius nō potest petere patre ignorante, ergo, zc. ¶ Hinc gl. multas solū. ¶ Itā est vera, z multū menti tenenda, qz s. necessitate. habet locum in his, que fiunt in iudicio in forma iudicij, sed bonoz. posses. non petitur vel agnosci in iudicio in forma iudicij, vt l. seruus. ff. eod. ergo consensu patris nō requiritur. Vide istā gl. z teneas ea menti, z nō intelligas gl. qd quādoqz indistincte iudicij officij intentatur, filius poterit agere sine consensu patris, qd videtur innuere. Sed intelligo hoc verū, quādo non in forma iudicij implozatur officij iudicij, vt d. l. seruus. ff. eod. Ita debetis intelligere hanc materiam. Oppo. factum filij non debet nocere patri, vt l. fili. s. de pact. Solū. ¶ Ibi loquimur in questis, hic in querendis. ¶ Alterius opp. de l. j. decretalis. ff. de suc. edic. Sol. Hic loquitur in bonozū possessione edictali, que potest perdi. ibi in decretali, que non potest perdi tempore vel repudiatione. ¶ Sumus expediti de gl. Extra glo. opp. ¶ Reuiter de l. j. de bono. posses. infan. z tu. de Solū. Scientia patris nō nocet filio, vt l. cōtraria, scientia filij nocet patri, vt hic. Contra hoc opp. de l. seruus. in si. vbi scientia patris attenditur. Solū. Scientia patris attenditur quantū ad commodum filij, vt ibi not. nō ad eius incommodum. Alterius opp. de l. is qui heres. s. si. z l. seq. ff. de acq. her. vbi repudiatio filij non nocet patri neque patris repudiatio nocet filio. Ad idem j. de bo. que libe. l. cum nō solū. s. j. z s. seq. vbi repudiatio filij nō nocet patri, neqz patris repudiatio nocet filio. ¶ Propter quas leges dicebat Jac. Bar. qd ista lex hodie in hoc corrigitur. Doct. ¶ Inforti dicit contrarium, quia etiam de iure antiquo repudiatio filij expresse non nocet patri, vt d. l. is qui heres. s. si. z tamen repudiatio tacita, que ex cursu temporis inducitur, bene nocet, vt hic, z d. l. si. in princip. quis ordo in bono possessio. ser. Simile quod quedam possunt fieri tacite, que non possunt fieri expresse. ¶ Habuistis in l. j. de ser. fug. z in l. longe. de diuer. z tempo. prescript. de ser. vbi. predi. l. sed si inter. z in qualibet eā nota.

ADDITIONES.

- a Bonorum possessio. Adde quod per istam l. Jo. And. in addi. ad Spe. in tit. de pac. z transact. refert Hil. tenuisse quod quādo erat appellatum a sententia, licet constabat appellationem nō tenuisse, quia princeps appellationes prohibuerat tamen fuit trasfactum. postea princeps appellationem ratificauit, quod non valeat transactio, si princeps ignorauit transactionem alias secus.
b Delata. Adde quādo accipitur hoc verbum delata in l. delata. de verbor. signific. z in l. qui heres. de acq. her. per bar. in l. is qui putat. in le. noua. eod. tit.
c Horabiliter. Adde quod Ang. z Ro. dicunt vt refert Ale. qd hec lex sit. z venit limitanda secundum Bal. hic, nisi compareat z admittat aliquis contradicitor, quia tunc procedit in forma iudicij quod requirit personas tres actorem, iudicem, z ream, ideo tunc est necessarius consensus patris. Et de hac gl. vltima Spe. z Jo. And. in tit. de actore. s. j. ver. sed quid si conuenit.
d P. A. V. P. Ignorare. Vide circa hoc Barb. in rub. huius tit. z Mod. hic, z que scripsit ad Barto. in simili in l. item si verberatum. ff. de rei vendi.
e A. N. D. B. A. R. B. Assumatis. Et vide Bar. in cōsi. cxxij. incip. quā habuit vrote quādo pater tenuit vrotez vtrū prescribat filie.
f Bonozū. Adde ad materiā ratihibitionis facte ex iternallo. sed. consi. cxxvij. z ex dictis Bart. hic vide bonā limitationē ad l. bonozū. ff. rem ra. hab. z opm. Bar. hic tenent L. yn. Sali. licet Bal. videatur tenere contrarium hic. verū. sed quid si filius.
g Sed in proposito. Adde tu ad hec dicta Bar. z vide Arer. in c. causam que de iudi. Bald. in aut. hodie. j. de appel. z in c. vt circa de elect. lib. vi.
h I. O. F. R. V. In profectitis. Adde bñ bar. cōcludit qd in profectitis nihil est immutatum, scilicet, qz non potest filius inuito, vel ignorare patre efficaciter adire hereditate profectitiā delatā filio cōteplatiōe patris. qd idē tenent doct. cōmuniter hic, z in l. si qd mibi bona. s. iustuz. ff. de acq. her. sed bar. sibi cōtrarius tenet cō-

trariū in l. si. s. similis modo. j. de bon. que lib. vt not. Ro. ibi in l. his qui heres. s. si. ff. de acq. her. Imo i. d. s. iustuz. a qua traritate conatur Jas. nō saluare hic, qd hic loquitur quādo pater repudiat hereditatem, an filius solus possit eā accipere. ¶ Et multum menti tenenda. Vide Bar. consi. in nouis vi. in titu. de indi. quam simpliciter sequitur Barb. in c. et ex excepto. de foro competenti

LEX II.

Bonorum. Ad cognoscendam bonorum possessionem, collaturus, h. v. cum l. emancipata, quas simul legaturus, hic in tranferatibus,

LEX III.

Infantis. Bonorum possessio agitur in infante transmittitur ad bonos, hoc dicit. Oppo. de l. i. s. furio. ff. de sac. ed. ad illos successores defuncti, non ad successores infantes, sed istud est contra casum. l. i. s. sed si infans. ff. ad ter. quia ad successores infantis. Ad contrarium respondit quod quitur in furioso, hic in infante. Et que sit ratio videri potest in l. si infans. j. de iure delibet.

LEX IIII.

Emancipata. Ad hanc l. oppo. j. de bono. ante apt. tab. l. c. ¶ Cuncte quidā qd illa lex nō habet locū in successione de iure ptozoz, hoc videtur velle gl. quā vide. z not. ¶ Alii dicunt propter generalitatē illius legis qd habet locū in successione de iure ciuili, z de iure ptozoz, z hoc cōmunitur omnes tenent, z tñe illa gl. debet aliter intelligi, vt dicitur de iure ptozoz nō sit inductū vt bonozū possessio, non tranferatur, tamen de iure ciuili inducitur, vt tranferatur hereditas bonozū possessio ad suos, vt l. cōtraria. Et intelligas ista vbi dicitur quam in casu istius l. Nam hic loquitur in filia decedente post eum quomodo casu nec possit ipsa possessionem petere, merito non tranferatur ad suos. Sed predicta procedit filia decedente iuxta tempus agnoscenti bono. posses. quod not.

ADDITIONES.

- a C. l. j. Adde quod communis opi. est quod bo. posses. non tranferatur in hereditate ascendentū tranferatur ad liberos et cōtraria erat bo. possessio, sicut tranferatur facultas ademptoria re ciuili, per d. l. j. q. eadem est ratio vtroque casu ideo debet idem ius. Hanc tamen communem opi. limita secundum Bar. procedere in transmissione odiosa vt in bonozū possessioe cōtraria quia talis bonozū possessio non debet bilatari, sed accretoria publice inter est testamentum confirmari. Alle. no. in l. gl. lib. z posth. s. quid si is. in gl. que incipit, aliter. Et cum Bar. sit Fulg. z Alex. cum quadam modificatione, de qua hic per P. O. M. A. ¶ Alter intelligi vt dicat. Vide Alex. consi. l. j. z Soci. cliij.

LEX V.

Andiu. Donec est locus successioni et testato, nec tempora currunt, hoc dicit.

LEX VI.

Chris ignorantia. In lucris ignorantia non potest mulieri, hoc dicit. Intellige hanc l. si potuit condici...

ADDITIONES.

- a Peritozoz. adde z intelligi secundum Bald. Pan. et alios solum si sint in loco remoto, sed etiam in loco vicino, quia quomodo vadunt ad nemus pro lignis, z ad indulgentias debent ire pro consilijs, qz non est eis multum difficile, atque vicinitate per tex in l. iij. s. si tam vicinum, ff. de vno in Ro. alleg. ter. in l. diuus. ff. de tuto. z cura. da. ab his. z quomodo Bal. in l. continuus. s. item qui insulam, de verb. oblig. ad ant. de Bar. idem tenentes in c. ii. de conscri. z idē tenent in l. si. s. ff. de acq. her. vbi dicit hoc dictū limitari, nisi sit heres consulere peritozoz. lōge distaret a ciuitate vel propter res accedere nō potest. ¶ Ad hoc allegando gl. in l. duo. per...

